

از هر دری سخنی

پژوهش و گزارش

جمشید معیری

سرشناسه	: محبوبی، جمشید، ۱۳۲۰ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: از هر دری سخنی / پژوهش و نگارش جمشید محبوبی.
مشخصات نشر	: تهران: هزاره سوم اندیشه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۷ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-964-8088-07-6
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا	
موضوع	: کلمات قصار
موضوع	: Quotations
ده‌بندی، کنگره	: PNC۰۹۵/ف۲
رده‌بندی دیویی	: ۸۰۸/۸۸۲
شماره کتابخانه ملی	: ۹۹۷۷-۸۰م

شرکت هزاره سوم (نشر)

از هر دری سخنی

جمشید محبوبی

| ویرایش: آرمیتا رفیعی |
 | طرح روی جلد: محسن توحیدیان • صفحه‌آرایی: هزاره سوم اندیشه |
 | چاپ: و صحافی: قشقایی |
 | چاپ اول: تهران ۱۳۹۹ • شمارگان: ۵۰۰ • قیمت: ۲۰۰۰ تومان |
 | شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۰۸۸-۰۷-۶ |
 | ناشر: شرکت هزاره سوم اندیشه |

| تهران، خیابان دامپزشکی، خیابان غیاثوند، کوچه رضا جانی، بن‌بست کریمی، شماره ۱۲ |
 | تلفن و نمابر: ۶۶۰۳۷۶۴۸ - همراه: ۰۹۱۲۷۱۷۳۹۲۴ | | تلفن پخش: ۶۶۹۶۵۳۷۷ |
 | سایت: www.hsap.ir | | آدرس الکترونیکی: hsapub@gmail.com |

همه‌ی حقوق و امتیاز این اثر برای ناشر محفوظ است.

خلاصه‌ای از فهرست

۹.....	پیشگفتار.....
۱۳.....	نقش شعر در آرامش درون.....
۱۶.....	شهر ما خانه ما.....
۱۷.....	اندر لذت شادی و خوشی.....
۱۸.....	فرازهایی از حقوق شهروندی.....
۲۲.....	نگاهی به بحران آب.....
۲۴.....	از فداکاری تا ایثار.....
۲۶.....	نگاهی به محیط‌زیست.....
۲۹.....	چند سخن از بزرگان سخن.....
۳۰.....	فرهنگ‌سازی.....
۳۵.....	ارزش مقام معلم در جهان.....
۳۷.....	همدیگر را پیر نکنیم.....
۳۸.....	دعائویس.....
۳.....	آموزگار.....
۳۹.....	گاندی می‌گوید.....
۴۰.....	شکسپیر می‌نویسد.....
۴۲.....	لیست خانه‌تکانی سال نو.....
۴۳.....	علم و جهل.....

- ۴۶..... ده عبارت به یادماندنی
- ۴۸..... فرازهایی از گفتار ابوعلی سینا
- ۵۲..... مادر
- ۵۶..... آنچه در مدرسه یاد نمی‌دهند
- ۶۱..... مهرگان
- ۶۳..... حکیم رودکی
- ۶۳..... یک دقیقه مطالعه
- ۶۴..... فرهنگ چهره‌های تهران
- ۶۵..... طبعه‌ای از ایرج میرزا شاعر معاصر
- ۶۸..... گوش به زنگ بزرگان باشیم
- ۶۹..... در حق زنده
- ۷۰..... چرا ایران مانند چین نباشد؟
- ۷۴..... انسان بودن گناه بزرگ است
- ۷۵..... همیشه فردایی نیست
- ۷۶..... حکومت یا دولت
- ۸۹..... یک واقعه‌ی تاریخی
- ۸۹..... سرگذشت دردناک نفت
- ۹۰..... نجات آذربایجان
- ۹۲..... چند نمونه از فرهنگ‌سازی در جامعه ایران
- ۹۹..... آموزه‌های یک پزشک
- ۱۰۲..... اندیشه سالم
- ۱۰۵..... جشن‌های نوروز و سیزده‌بدر
- ۱۰۸..... خاطره جالب از نلسون ماندلا
- ۱۱۳..... واژه شاه در زمان شیرین فارسی
- ۱۱۴..... ابیات آغازین مثنوی شریف اثر بی‌همتای مولوی

۱۱۹	ده خط اما یک عمر زندگی
۱۲۳	هرگزها
۱۲۴	کلید گشایش یک معما
۱۲۹	در ستایش خرد
۱۳۰	لذت زنده بودن
۱۳۹	هفت بهشت زندگی
۱۴۱	کلمه قره ر زبان ترکی
۱۴۳	تاریخ چیست؟
۱۴۶	در پیرامون رژه شاه
۱۴۶	حیوان صبور و بدتر (نر)
۱۴۷	حکایتی اندر مهرورزان و خجالت از بوستان سعدی
۱۵۰	معنی لغوی شیطان
۱۵۱	در عدل و تدبیر و رأی
۱۵۵	گفتار اندر فراهم آوردن کتاب
۱۵۹	نخستین زن برنده جایزه نوبل در تاریخ
۱۶۶	تخت سلیمان
۱۷۰	معنی زندگی
۱۷۰	فرجام مبارک
۱۷۳	سخن پایانی

پیشگفتار

توانایی‌های به کار گرفته شده در هستی، خلقت کائنات، موجودیت بخشیدن به نظام هستی، از جماد، بیت تا ماهکارش یعنی انسان به قدری حیرت‌انگیز و تعقل‌آور است که انسان در برابر این نهایت حتی به بی‌نهایت کوچک هم نمی‌رسد. از خردمندان، خردورزان، دانشمندان - نخستین قلم به‌دستان نیز تا حال حاضر نیز کسی سراغ ندارم که پرده از این راز بزرگ بردارد فقط تعدادی از بزرگان جهان آگاهی و دانایی، با حدس و گمان از کنار این هم گذر کرده‌اند چنانکه حکیم بزرگوار و اندیشمند بی‌همتا حکیم عمر خیام در این باره می‌گوید:

از آمدنم نبود گردون را سود وز رفتن من ببلال جاهش نفزود
وز هیچ‌کسی نیز دو گوشم نشنود کاین آمدن و رفتن از هر چه بود

پس می‌توان گفت از بدو پیدایش آفرینش تا حال حاضر کسی را این توانایی دست نیامده است که به‌طور حتم و یقین در پیدایش جهان هستی نظریه‌ی قوی به بشریت عرضه دارد، هر چه هست بر پایه‌ی فرضیه استوار است. در این راستا هر چه بشر برای کشف راز خلقت کوشش می‌کند ناهمواری‌های جاده آفرینش بیشتر اندر بیشتر رخ می‌نماید و رازهای نهفته در دل هستی نمایان می‌گردد در اینجا است

که بر ناتوانایی‌های خود اعتراف و اقرار می‌کند.

در جریان این کنکاش می‌کوشد که خود را به نقطه‌ی مشخص برساند. شوربختانه ناکام و سرگردان در عرصه‌ی خلقت سردرگم و حیران می‌ماند و به خود می‌گوید که هنوز اندر خم یک کوچه است و از هیچ به هیچ پوچ رسیده و در اول خط حیات ایستاده و فریاد می‌زند نمی‌دانم به کجا بروم، چگونه قدم بردارم تا این معمای بزرگ را بگشایم. به‌درستی درمی‌یابیم که بشر بر همه‌ی توانایی تکنیکی و آگاهی‌های علمی هنوز هیچ نشده است که هیچی‌های خلقت و نیازمندی جسمی و روان خود را به دست آورد به همین جهت در تلاش است که ناشناخته را بشناسد. سوّمات را به مجهولات پیوند بزند. انسان و دنیای گذشته او را با زمان حال و جهان مروری آشنا کند.

اما حیرت‌آور اینست که حل یک مسئله مجهول هزاران مشکل و هزاران راز نهفته در دل طبیعت را در سر راه او قرار می‌دهد.

پس به نظر می‌رسد که انسان در طول میلیون‌ها سال کوشش و عبور از سنگلاخ‌های پر دست‌انداز - راه متوجه می‌شود که هنوز در قدم اول راه حرکت می‌کند و بسیاری از رازها و نکته‌های تاریک که به وسیله‌ی علم به جاهای روشن و قابل‌شناسایی تبدیل شده‌اند ولی شگفتی‌های خلقت در جدول ریاضیات از تصاعدی عددی به تصاعدی هندسی ارتقا پیدا کرده است. به عبارت دیگر مشکلات و معضلات یک‌به‌یک از پرده بیرون می‌افتد اما پیدایش ناشناخته‌ها دو ضربه‌ی دو به‌پیش می‌روند. بسیاری از گره‌های کور مشغوف به دست انسان به گره‌های سردرگم بدل می‌شوند. انسان برای تسکین آلام ناشی از این سردرگمی و عدم موفقیت در راه شناخت جهان هستی با رو آوردن به اوهام، سرافات درصدد مسخ خود و خلق هوشیاری مصنوعی به‌ظاهر می‌خواهد شعور خودآگاهی را در وجود خویش به خواب برده، با پرداختن به ذهنیات التهاب درونی را آرامش ببخشد، شعر و ترانه در این زمینه برای او ابزار مفید و کارسازند.

پس در تحقق این خواسته و برای رسیدن به هدف با هنرهایی از قبیل نقاشی،

مجسمه‌سازی و سایر هنرها دیگری را به وجود می‌آورد تا نقش را در آفرینندگی سرمدی و جاویدان سازد و می‌سازد. پیروزی در میدان هنر و چهره‌نمایی از انواع هنرها برتری خویش را نسبت به سایر موجودات به منصفی ظهور می‌رساند. در این صورت است که به مقام «اشرف مخلوقات» نائل آمده و برای تصرف قله‌ی قدرت از هیچ کوششی فروگذاری نمی‌کند، پیوسته در تلاش است که در صدر بماند که می‌ماند و به ماندگاری در رأس این جدول و قدرت مباهات می‌کند شرح داده‌ها این فتوحات در زمینه‌های علم، تکنولوژی، که بازآفرینی تزیید قدرت این موجود را رچندان می‌کند از حوصله بحث ما خارج فقط با بیان مختصری از توانایی این وجود در شعر، ادب و سخن و سخنوری تحت عنوان «از هر دری سخنی» خرائندگان ارحمند را به این خلاقیت و توانایی آشنا می‌سازم. امید و انتظار این است که با درگیر و بهره‌مندی از الگوهای عرضه شده قدم‌های مثبتی در تعالی اخلاقی و راسخ حاکم جامعه برداشته باشیم و برای تحقق این آرزو و بیتی از حکیم نظامی استناد می‌کنم که می‌فرمایند:

مده ناخوب را بر خاطر م راه
باز از ناپسندم دست کوتاه

سخن به فرجام می‌بریم.